

VUOSIKERTOMUS 2017

YAD Youth Against Drugs ry

YHDISTYKSEN YHTEYSTIEDOT:

YAD Youth Against Drugs ry

Keskustoimisto, Lutakonaukio 3

40100 Jyväskylä

p. 040 827 6250, yad@yad.fi

Petra Karinen, vt. toiminnanjohtaja

p. 040 551 9067, petra.karinen@yad.fi

Hallitus: hallitus@yad.fi

www.yad.fi

Sisällys

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus	3
Vuosi 2017 pähkinäkuoressa	3
2.1 Vuoden 2017 painopistealueet ja niiden toteutuminen	4
3. Viestintä	5
3.1 Yleinen tiedottaminen.....	5
3.2 Tietomateriaalit	5
3.3 Verkkosivustot	6
3.4 Sosiaalinen media.....	6
3.5 Sisäinen tiedotus	7
4. Vapaaehtoistimien toiminta	7
4.1 Festari- ja infopistetiimi	7
4.2 Paikallistoiminta	8
4.3 Päihdekasvatustiimi.....	8
4.3.1 Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä	9
4.4 Street Team	9
4.5 Koulutukset.....	10
5. Tukitoiminta.....	11
5.1 Tukityöllistäminen	11
5.2 Kokemusasiantuntijuus	11
5.3 Päihdeettömyyttä edistävä yhteisö.....	12
5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri	12
6. Projektit.....	12
6.1 Mutku netissä luki... - päihdekritiinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin	12
6.2 EXP2 – Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä 2016-2018.....	13
7. Yhteistyö	14
7.1 Valtakunnallinen yhteistyö	14
7.2 Paikallisen tason yhteistyö.....	15
8. Henkilöressit	15
8.1 Palkatut työntekijät	15
8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat	16
8. Hallitus	16
9. YHDISTYKSEN TALOUS.....	17
9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2017	17
9.2 Julkinen rahoitus.....	17
9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta	17
9.4 YAD-materiaalimyynni	17
10. Toimitilat.....	18
11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi	18

VUOSIKERTOMUS 2017

1. YAD Youth Against Drugs ry – tausta ja tarkoitus

YAD Youth Against Drugs ry on perustettu vuonna 1988 toteuttamaan ehkäisevää huumetyötä erityisesti nuorten omia ideoita ja voimavaroja hyödyntäen. Alusta saakka tavoitteena on ollut tukea myös huumeista irti pyrkiviä ja tarjota heille toimintamahdollisuuksia.

YAD on vakiinnuttanut asemansa suomalaisen **ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijaorganisaationa**, nuoriso- ja päihdealan osaamisensa, nuorten vapaaehtoistoiminnan ja useiden kehittämisprojektien kautta.

Yhdistyksen tarkoitus on toimia poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomana valtakunnallisena toimijana, jonka päämääränä on ehkäistä huumeiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihdeistä aiheutuvia haittoja, nuorten vapaaehtoistoimintaa, toipuvien käyttäjien kokemusosaamista ja ammattilaisten asiantuntijatoimintaa yhdistäen. Ideologisen taustana on pyrkimys hyvään ja onnelliseen elämään, jonka toteutumista huumeiden käyttö tai päihderiippuvuus voi estää.

Yhdistyksen rooli ja keskeiset tehtävät ehkäisevän päihde- ja huumetyön kentässä:

- Luoda puitteita nuorten vapaaehtoistoiminnalle ja osallisuudelle ehkäisevässä huumetyössä
- Toteuttaa ehkäisevän päihde- ja huumetyön asiantuntijatoimintaa kehittämissankkeiden, koulutusten, konsultaation ja verkostoyhteistyön keinoin
- Viestiä ja vaikuttaa useiden verkkosivujen, sosiaalisen median ja materiaalityönnön kautta
- Tarjota tukitoimintaa, vapaaehtoistyön mahdollisuuksia sekä tukityöllistämistä huumeitaustaisille nuorille aikuisille

YAD toimii valtakunnallisesti, toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä ja Tampereella. Lisäksi yhdistyksellä on nuorten kansalaistoimintaa toteuttavia paikallisia tiimejä muutamalla muulla paikkakunnalla.

Vuosi 2017 pähkinänkuoressa

Vuosi 2017 jatkoi vuosien 2016-2018 kolmivuotisstrategiaa, ja noudatteli pääsääntöisesti toimintasuunnitelmaa. Sosiaalinen tilipito vuodelta 2017 valmistui infopiste- ja festaritöimistä, Street Teamistä, paikallistoiminnan tiimistä sekä EXP - kokemusasiantuntijuushankkeesta.

YAD:ssa työskenteli 2017 toimistopaikkakunnilla Jyväskylässä ja Tampereella 10 työntekijää ja kaksi oppisopimustyöntekijää. Henkilötyövuosia kertyi 9.

Vapaaehtoisten pyörittämiä paikallistiimejä oli 8 eri puolilla Suomea. Turkuun perustettiin uusi tiimi ja Suolahti lakkautettiin. Kaikkein aktiivisinta toiminta oli toimistopaikkakuntien

paikallistiimeissä. Yhdistyksen varsinaisia jäseniä oli hieman vähemmän kuin edellisvuonna, 103 kpl.

Toiminnassa oli mukana enemmän vapaaehtoisia kuin edellisvuonna (suluissa vuoden 2016 määrät): paikallisosastotiimissä mukana oli 83 (99), infopiste- ja festaritiimissä 47 (50), Street Teamissä 562 (300) sekä päihdekasvatustiimissä 17 (15). Paikallisosastotiimiin osallistui vuoden aikana vielä useampi, loppusaldo on joulukuun tilanne. Osa vapaaehtoisista toimii useassa tiimissä. Myös järjestön koulutuksiin ja tapahtumiin osallistui edellisvuotta enemmän nuoria.

Kehittämistyötä tehtiin vuonna 2017 kahdessa projektissa. STEA:n rahoittama Expa kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumeityössä loppui keväällä ja välittömästi siitä jatkui myös RAY:n rahoittama EXP2 -jatkohanke, jossa pyritään levittämään ensimmäisen hankkeen mallia sekä parantamaan huumeita käyttävien ihmisten kohtaamisvalmiuksia kouluttamalla sosiaali- ja terveysalalle tähtääviä opiskelijoita. EXP2 jatkuu kevääseen 2018 asti. OKM-rahoitteinen "Mutku netissä luki..." -päihdekriittinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyöhön -hanke, jossa kehitetään verkkovapaaehtoistyön mahdollisuuksia ja luodaan verkkokoulutus nuorille, jatkui koko vuoden 2017 ajan kevääseen 2018 saakka.

2.1 Vuoden 2017 painopistealueet ja niiden toteutuminen

1. Vapaaehtoisten osallisuus

YAD:lle on tärkeää olla tekijöidensä näköinen yhdistys. Siksi järjestö panostaa siihen, että yhdistyksen jäsenet ja vapaaehtoiset voivat olla suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa toimintaa. Koulutustarjontaa ja niiden sisältöjä muokataan vapaaehtoisten toiveiden mukaan. Vuonna 2017 järjestettiin vapaaehtoisten toiveesta ensimmäistä kertaa syyskaudella tiimien omia kohtaamispäiviä yhteisten tiimipäivien sijaan. Kokeilu oli onnistunut ja vapaaehtoisille mieleinen, joten tiimikohtaisia kehittämispäiviä jatketaan myös vuonna 2018. Lisäksi vapaaehtoistyön sisälle luotiin uusia vertaistuen ja yhteistsemppauksen malleja, joiden kautta pitkään vapaaehtoisina toimineiden hiljaista tietoa saatiin jaettua myös tuoreemmille yadilaisille.

2. Toiminnan valtakunnallisuus

Vuonna 2017 panostettiin toiminnan valtakunnallisuuteen. Koulutuksia sekä materiaaleja tarjottiin useille paikkakunnille sekä ammattilaisille suunnattujen tilauskoulutusten muodossa että koulutusyhteistyöllä Preventiimiverkoston kanssa. Myös yhdistyksen vapaaehtoisvetoisen paikallistoiminnan levittämistä helpotettiin rakentamalla uusi Kick start-koulutus paikallistoiminnan käynnistämisen tueksi. Myös Expa-hankeen kokemusasiantuntijatoiminnan ohjausmallia koulutettiin Tampereen ja Jyväskylän lisäksi myös uusille paikkakunnille.

3. Monipuolisten päihdehoitojen puolesta kampanjointi

YAD:n toiminnassa on paljon entisiä käyttäjiä, jotka ovat toipumisen suhteen eri vaiheissa. Nykyinen hoitojärjestelmä ei tue meidän näkemyksemme mukaan parhaalla mahdollisella tavalla toipujien integroitumista yhteiskuntaan. Päinvastoin, hoitojärjestelmä aiheuttaa toipujien poteroitumista omiin vertaisryhmiinsä. Vuonna 2017 YAD ry osallistui julkiseen keskusteluun laadukkaan päihdehoidon puolesta sekä paikallisesti toimintapaikkakunnilla että valtakunnallisesti nostamalla hoito- ja tukiteemoja puheenaiheiksi esimerkiksi

blogitekstien kautta. Lisäksi YAD ry oli aktiivisena toimijana mukana Ehkäisevän päihdetyön verkoston huumetyöryhmän Ei tuomita- kampanjassa.

4. Kannabiskeskustelun ylläpitäminen

YAD ylläpiti kannabisteemaa 419 – Mieti vielä -sivuston myötä, ja kohdisti näkyvämmän kampanjan 19.4. vietettyyn ”Mieti vielä” -päivään. YAD ry:n lanseeraama kannabishaittatietoisuuspäivä on jollain tapaa myös vakiinnuttanut paikkansa hyvin lyhyessä ajassa, ja on jo merkittynä esimerkiksi Solidaarisuuskalenterissa. Vuoden 2017 teema 419-päivässä oli kannabiksen itsehoidolliseen käyttöön liittyvät riskit.

Yllä kuvatut tavoitteet toteuttavat osaltaan YAD:n strategiaa vuosille 2016–2018.

3. Viestintä

3.1 Yleinen tiedottaminen

Tiedotustoiminta YAD:ssa tarkoittaa monipuolisen tiedon ja näkökulmien jakamista huumausaineiden käyttöön ja päihdehaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvissä kysymyksissä sekä yhdistyksen omasta toiminnasta viestimistä. Yleiseen mielipiteeseen vaikuttaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sosiaaliseen mediaan osallistumalla on osa yhdistyksen toimintaa.

Vuoden 2017 huhtikuussa järjestettyjen kuntavaalien tiimoilta YAD toteutti Puhu mulle huumeista -kampanjan, joka kannusti äänestäjiä haastamaan oma ehdokas vastaamaan huume-kysymyksiin ja pohtimaan oman kunnan huumetyötä. Kampanjasivu löytyy osoitteesta www.yad.fi/puhumullehuumeista.

Kannabiskeskustelua jatkettiin vuonna 2017 nostamalla vuonna 2015 lanseeratun 419-kampanjan (www.yad.fi/419) teemaksi kannabiksen itselääkinnälliseen käyttöön liittyvät riskit. Teema sai kampanjapäivänä 19.4. näkyvyyttä mm. Aamu-tv:ssä ja Yle Suomi -radiokanavalla.

Tiedotteita eri medioihin lähetettiin vuoden 2017 aikana yhteensä 5. Näiden lisäksi YAD:n toiminnasta ja koulutuksista lähetettiin 6 tiedotetta yhteistyöverkostoille.

3.2 Tietomateriaalit

Yhdistyksen toimistoilta ja verkkokaupasta www.yad.fi/yadstore oli tilattavissa ilmaisia ja maksullisia YAD:n tuottamia esitteitä ja materiaaleja yhdistyksen toimintaan sekä päihde- ja huume-tietoon liittyen. Yhdistyksen materiaalit olivat vuonna 2017 laajalti jaossa mm. infopisteillä festareilla ja muissa tapahtumissa, kouluilla sekä Street Team -toiminnan välityksellä. Suosituimmat YAD-tuotteet, aineinfokortit, siirrettiin kokonaan verkkoon www.huumeet.fi-sivulle ja niiden painetuista versioista luovuttiin. Aineinfojen tekstit vaihdettiin Juha Vuorisen kanssa yhteistyössä kirjoitettuihin huumorilla väritettyihin versioihin.

3.3 Verkkosivustot

Vuonna 2014 uudistettu pääsivusto www.yad.fi tarjoaa tietoa huumausaineista, YAD:n toiminnasta sekä osallistumismahdollisuuksista. Sivustolla käytiin 24 453 kertaa vuonna 2017.

YAD:n blogissa www.kiinnostaakohuumeet.fi julkaistiin yhteensä 12 vuonna 2017 työntekijöiden, vapaaehtoisten ja vierailijoiden bloggausta. Blogi oli teknisistä syistä osan vuodesta pois toiminnasta ja kävijätietoja ei ole vuodelta 2017 saatavilla.

Vuonna 2015 uudistetulla YAD Street Teamin sivustolla www.yad.fi/streetteam oli vuoden 2017 aikana 18 122 kävijää.

Huumebiisit.fi-sivustolla voi kuunnella ja kommentoida huumeiden käyttöä käsittelevää musiikkia. Sivuston kävijämäärä oli vuonna 2017 15 579.

Kokemuksia YAD:n festariryöstä jaettiin vapaaehtoisten toimesta kesällä 2017 www.yadinfopisteilla.fi-blogissa.

Vuonna 2004 päättyneen huumeet ja maailmankauppa -teeman esiin nostaneen HuumeBoikotti -projektin toimintaa on jatkettu pienemmällä volyyymilla osana YAD:n perustyötä. HuumeBoikotilla on omat nettisivut www.huumeboikotti.org, jonne aiheesta on kerätty laajasti tietoa.

Vuonna 2012 yhteistyössä kirjailija Juha Vuorisen ja Diktaattori-kustannuksen kanssa toteutetulla www.pilvenreunalla.com -sivustolla oli huumetietoa, erilaisia testejä ja kirjoituksia päihteisiin liittyen. Sivustoa ei enää päivitetä.

3.4 Sosiaalinen media

Vuonna 2017 YAD:n viestintä painottui sosiaaliseen mediaan ja sisällöntuotantoa ohjattiin vapaaehtoisille. Tavoitteena oli tuoda nuorten ääntä kuuluviin ja tukea heidän omaa ilmaisua sisällöntuottajina.

Facebookissa YAD:lla oli vuonna 2017 yli 10 eri sivua ja -ryhmää, joiden jäsenmäärä oli yhteensä noin 8 900 henkeä. Facebookia käytettiin vapaaehtoisten kanssa viestimiseen, tapahtumien markkinointiin ja ajankohtaisen päihdeuutisoinnin jakamiseen sekä siihen liittyvään keskusteluun. Myssy pois silmiltä -kampanjan omassa Facebook-ryhmässä keskusteltiin kannabisasioista ja niihin liittyvistä uutisoinneista.

YAD:n Instagram-tilillä www.yad.fi/instagram julkaistiin aktiivisesti kuvia YAD:n toiminnasta ja niitä seurasi 650 henkilöä. Street Teamilla oli käytössään oma Instagram-tili, www.instagram.com/yad_street_team, jonka seuraajamäärä oli 630.

YAD:n Twitter-tilillä www.yad.fi/twitter julkaistiin ajankohtaisia twiittejä päihdetyöhön ja järjestötoimintaan liittyen. Twitterissä YAD:lla oli 559 seuraajaa.

Vuonna 2017 YAD:n YouTube-kanavalla www.yad.fi/youtube jatkettiin vapaaehtoisten tuottamaa **Viikon väite**-videosarjaa, jonka tarkoituksena on tarjota ajattelun aiheita huumeekysymyksissä. Videoita YAD:n kanavalla katseltiin vuonna 2017 yli 6 500 kertaa.

3.5 Sisäinen tiedotus

Yhdistyksen ja päihdekentän ajankohtaisasioista tiedottava jäsenlehti Yadilainen ilmestyi vuonna 2017 4 kertaa. YAD:n ajankohtaisasioista tiedottava sähköinen uutiskirje Yaddikti ilmestyi 6 kertaa. Vuoden 2017 lopussa Yaddikti-uutiskirjeellä oli 549 tilaajaa.

Työyhteisön sisäinen tiedotus toteutettiin pääasiassa sähköpostiviestien ja säännöllisten työraporttien välityksellä sekä työyhteisön palavereissa. Paikallisosastot tiedottivat toiminnastaan alueensa jäsenille pääasiassa sähköpostitse ja Facebookissa. WhatsAppia hyödynnettiin vapaaehtoistiimien sisäiseen viestintään.

4. Vapaaehtoistiimien toiminta

YAD:n vapaaehtoisvoimin toteutettava perustoiminta on jaettu neljään valtakunnalliseen vapaaehtoistiimiin: infopiste- ja festaritiimi, päihdekasvatustiimi, paikallistoiminnan tiimi sekä Street Team. Tiimien toiminta on mallinnettu tiimimanuaaleihin tasalaatuisuuden varmentamiseksi. Tiimeihin voi liittyä kuka tahansa vapaaehtoistoiminnasta kiinnostunut asuinpaikasta riippumatta ja osallistua tiimin toimintaan käytyään ensin toimintaan valmentavan koulutuksen. Tiimien kautta voi osallistua juuri itseään kiinnostavaan toimintaan sekä saada kutsuja kohdennetusti tietyn tiimin toimintoihin. Eri tiimeissä oli jäseniä listoilla muutamasta kymmenestä useampaan tuhanteen. Vapaaehtoistoimintaan osallistui infopiste- ja festaritiimissä, päihdekasvatustiimissä sekä paikallisosastotiimissä vuoden aikana 142 vapaaehtoista ja Street Teamissä 562 henkilöä teki tehtäviä. Eri tiimeissä toimii osin samoja vapaaehtoisia.

4.1 Festari- ja infopistetimi

Vertaisvaikuttaminen festareilla on yksi yhdistyksen alkuperäisistä toimintamuodoista. Festarityössä toteutuu ehkäisevän huumetyön ja päihdekasvatuksen tärkeä perusajatus: vuorovaikutus ja kohtaaminen. Infopistetyössä mennään sinne missä nuoretkin ovat.

YAD:n vapaaehtoiset osallistuivat musiikkifestivaaleille ja muihin valtakunnallisiin nuorisotapahtumiin pitäen infopisteitä. YAD:n infopiste vietiin neljääntoista tapahtumaan, jotka olivat Maailma kylässä, Puntala-rock, Ilosaarirock, Provinssirock, Qstock, Blockfest, Purpflash, Haapavesifolk, Suomipop-festivaali, Jurassic Rock, Nummirock, Toukofest, Yläkaupungin yö, Electric Festival ja Summer Up. Infopisteellä työskenteli kesän aikana 47 eri vapaaehtoista. Infopisteillä kohdattiin yhteensä 3690 kävijää. Kävijöistä 2239 osallistui huumetestikeskusteluun. Suosituimmat keskustelunaiheet olivat oma päihteiden käyttö, kohtuukäyttö, päihteiden käyttö yleisesti sekä huumeet ja rikollisuus. Kirjatuista keskusteluista arvioitiin 79 % herättäneen uusia ajatuksia paljon, melko paljon tai jonkin verran.

Infopisteillä pidettiin mukana toiminnallisia päihdeteemaisia elementtejä, kuten ottaa Narkomaanileima tai vesitatuointeja. Vapaaehtoistyöntekijöiden osallisuutta vahvistettiin jokaisen festarin omalla someryhmällä sekä koko tiimin yhteisellä ryhmällä.

Kesän loppuksi toteutettiin festarityön purkuviikonloppu, johon osallistui 10 vapaaehtoista. Purkuviikonlopun tarkoitus on vapaaehtoistoiminnan ohjaus, vapaaehtoisten tuki ja palkitseminen sekä toiminnan läpikäynti ja kehittäminen. Viikonloppussa tiimi ideoi vuodelle

2018 erityistä YAD 30 vuotta –tuotetta jaettavaksi festareilla. Tuotteeksi valikoitui piikinmuotoinen heijastin.

Valtakunnallisten tapahtumien lisäksi paikallistiimit pitivät infopisteitä 20 kertaa erilaisissa paikallisissa tapahtumissa. Vuoden 2017 infopistetyöstä on koottu sosiaalinen tilinpito, jonka pohjalta toimintaa arvioidaan ja kehitetään.

4.2 Paikallistoiminta

Paikallistoiminta on nuorten vapaaehtoisten itsensä järjestämää toimintaa, jota YAD:n työntekijät tukevat. Paikallistoiminnan vapaaehtoiset järjestivät paikkakunnillaan kokoontumisia, erilaisia tapahtumia, leirejä, koulutuksia, pitivät infopisteitä nuorten tapahtumissa sekä YAD-infoja ja päihdekasvatustunteja kouluilla. Paikallistoiminnan tiimit toimivat yhteistyössä kunnan nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä yhdistysten kanssa.

Toimintaa markkinoidaan ja siitä tiedotetaan erityisesti nuorille ja niin sanotuissa riskiryhmissä oleville, mutta myös yhteistyökumppaneille. Paikallistiimit hyödyntävät monipuolisesti sosiaalisia medioita tiedotuksessa ja nuorten tavoittamiseksi. Osassa paikallisosastoja toimintaan osallistuu päihdetaustaisia henkilöitä ja osalla paikkakunnista pyöritetään tukiyhdistystoimintaa.

Paikallisosastoissa eniten aktiivisia vapaaehtoisia sijoittuu ikähaarukkaan 18-23-vuotiaat, seuraavaksi eniten vapaaehtoisia on 24-29-vuotiaiden ryhmästä. Satunnaisten kävijöiden suurin ikäryhmä on myös 18-23-vuotiaat. Paikallistoiminnan kävijämäärät vaihtelevat paikkakunnittain ja kerroittain.

Paikallistiimejä oli vuonna 2017 kahdeksan: Jyväskylä, Helsinki, Turku, Saarijärvi, Tampere, Hankasalmi, Kajaani ja Oulu. Näistä uusia oli Hankasalmi. Vuoden 2017 aikana toimintansa päättivät Kajaanin ja Oulun paikallistiimit.

Kullakin paikallistiimillä oli käytössään oma Facebook-ryhmä tai tiedotussivu. Näissä ryhmissä oli vuoden loppuun mennessä yhteensä 502 jäsentä.

Valtakunnallinen yhdistys tuki paikallistoimintaa materiaalein, koulutuksin, tapahtumin, työntekijöiden tuella ja taloustuella, jota paikallistiimit saavat toiminnan aloitukseen ja voivat hakea tarvittaessa tapahtumiin. Paikallistiimien vastuunkantajat kokivat työntekijöiltä saamansa tuen riittäväksi.

4.3 Päihdekasvatustiimi

YAD:n päihdekasvatustiimi tarjoaa erilaisia päihdekasvatuksellisia tuokiota nuorten ryhmille nuorten vapaa-ajan ympäristöihin, lastensuojelulaitoksiin ja koulujen teemapäiviin. Päihdekasvatustiimiin voivat tulla mukaan 16 vuotta täyttäneet YAD:n vapaaehtoiset, jotka ovat käyneet toimintaan perehdyttävän koulutuksen. Päihdekasvatustiimissä käytetään toiminnallisia ja vuorovaikutuksellisia päihdekasvatuksen menetelmiä. Myös päihdekasvatustuokioiden sisällöt voidaan suunnitella yhteistyössä nuorten kanssa.

Vuonna 2017 YAD:lla oli käytössä yhteensä neljä erilaista toiminnallista päihdekasvatusmenetelmää. Menetelmäkortteja hyödynnettiin paitsi yhdistyksen omassa

toiminnassa, koulutettiin niiden käyttöä myös muille nuorten ryhmien kanssa työskenteleville, kuten nuorisotyöntekijöille, koulun henkilöstölle ja lastensuojelun työntekijöille. Korttien tarkoituksena on toimia nuorten ja nuorten aikuisten kanssa käytävien päihdekeskustelujen käynnistäjänä ja virittäjänä. Korteja on myös myyty osana yhdistyksen varainhankintaa. Korteista "Oma asia?" -pakka pyrkii kuvien avulla esittämään huumeiden käytön erilaisia seuraamuksia sekä yksilön lähipiirin ja asuinympäristön näkökulmista, mutta myös globaalisti. "Väitteitä päihteistä"-kortit haastavat tarkastelemaan omia näkökulmia niin päihteiden käytöstä, päihdepolitiikasta kuin päihdekasvatuksestakin. "Addiktiokortit" herättelevät pohtimaan erilaisten riippuvuuksien yhtäläisyyksiä ja eroja ja sitä, mistä erilaisiin ongelmiin voi saada apua. "Mielikuvani päihteistä"-korttien avulla vertaillaan päihteiden ominaisuuksia, yhtäläisyyksiä ja eroja. Samalla voidaan purkaa virheellisiä käsityksiä eri päihteisiin liittyen. Päihdekasvatuksen lisäksi kaikki menetelmäkortit sopivat myös opiskelijoiden tai työntekijöiden päihdetietojen ja päihdekasvatuksellisiin keskusteluihin liittyvien valmiuksien lisäämiseen.

Vuonna 2016 järjestettiin päihdekasvatustiimissä yksi vapaaehtoisille suunnattu Kättä Pidempää -menetelmäkoulutusta Tampereella. Koulutukseen osallistui yhteensä kuusi henkilöä. Ammattilaisille suunnattuja Meidän pitäis jutella -koulutuksia järjestettiin yhteensä viisi, ja lisäksi järjestettiin kaksi Uskallatko puhua huumeista -koulutusta yhdessä Preventiimin kanssa. Päihdekasvatustiimi toteutti vuonna 2017 yhteensä 6 päihdekasvatuksellista tuokiota nuorten kanssa oppilaitoksissa, nuorisotaloilla ja esimerkiksi lastensuojelulaitoksissa.

4.3.1 Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä

Vuonna 2013 alkaneen Expa -Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -projektin myötä päihdekasvatustiimiin on saatu mukaan myös kokemusasiantuntijoita. Expa-projektin kokemusasiantuntijat ovat huumeongelmasta toipuvia nuoria aikuisia, jotka haluavat tehdä vertaiskasvatuksellista päihdetyötä nuorten parissa. Kokemusasiantuntijat tekevät päihdekasvatusta Expa-projektissa kehitetyn Ränni-menetelmän avulla nuorten ja nuorten aikuisten ryhmille.

4.4 Street Team

Street Teamin tavoitteena on tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön missä päin Suomea tahansa ja madaltaa vapaaehtoistyön tekemisen kynnyksiä korostamalla nuorten omaa päätösvaltaa toiminnan sitouttavuuden suhteen. YAD:n street teamiläiset toimivat ja toteuttavat verkossa sekä fyysisissä lähiympäristöissään erilaisia tehtäviä viedäkseen eteenpäin huumeetonta elämäntapaa ja kriittistä suhtautumista päihteiden käyttöön. Street Teamin tehtävien kautta nuoria pyritään kannustamaan kriittiseen ajatteluun ja omien mielipiteiden esille tuomiseen, avoimeen keskusteluun ja vapaaehtoistyöhön huumeettomuuden edistämiseksi. Street Team -toiminnan avulla pyritään rakentamaan nuorille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa itselle sopivalla tavalla. Verkkovälitteisyys mahdollistaa nuorille yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet asuinpaikkakunnasta riippumatta. Tiimin tavoitteena on omalta osaltaan kehittää verkkonuoriso- ja verkkovapaaehtoistyötä eteenpäin.

Street Teamin toiminnassa tavoitellaan vuositasolla kahtasataa aktiivista nuorta jauusien rekisteröityneiden määrällinen tavoite on 350 nuorta per vuosi. Vuonna 2017 nuoria rekisteröityi yhteensä 1411 kaikista maakunnista ja aktiivisia nuoria oli 562. Tehtäviä palautettiin hyväksytysti yhteensä 3398. Uusia tehtäviä ilmestyi 16. Toiminnasta vastasi 60 % työajalla verkkovapaaehtoistyön suunnittelija. Lisäksi Street Teamissa on mahdollisuus tarjota kerrallaan paikka 1-2 harjoittelijalle / työkokeilijalle / kuntouttavan työtoiminnan tekijälle.

Vuonna 2017 pääpaino oli Street Teamin yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittämisessä sekä nuorten sitouttamisessa. Tärkeinä työkaluina yhteisöllisyyden lisäämisessä toimivat kaksi kertaa vuoden aikana järjestetyt viikonloppumiitit sekä Discord-sovellus, jossa järjestettiin jatkuva mahdollisuus keskustella reaaliaikaisesti muiden street teamiläisten kanssa. Ylläpito osallistui aina keskiviikkoiltaisina järjestettyihin yhteiskeskusteluihin. Osallisuutta lisättiin tehtävillä, joissa nuoret saavat itse suunnitella materiaalia, kilpailuilla, nuorten itse luomilla tehtävillä sekä tehtävillä, joissa nuoret toimivat Street teamin somekanavien sisällöntuottajina.

4.5 Koulutukset

YAD:n koulutukset ovat lähtökohtaisesti johonkin yhdistyksen vapaaehtoistyön toimintamuotoon tähtääviä tai toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten osaamista täydentäviä. Yhdistyksen omien vapaaehtoisten lisäksi koulutuksiin on osallistunut myös yhdistyksen ulkopuolisia henkilöitä, kuten nuorten kanssa työskenteleviä aikuisia, nuoriso-, sosiaali- ja terveystalojen opiskelijoita ja muiden yhdistysten vapaaehtoisia. Koulutusten hinta on pyritty pitämään edullisena, jotta osallistumismaksu ei sulkisi ketään koulutuksen puolelle.

Infopiste- ja festariryön vapaaehtoisille YAD:lla on kaksi koulutusta: Infopistekoulutus ja Infopistevastaavakoulutus. Infopistekoulutuksen tavoitteena on antaa osallistujilleen valmiudet YAD:n infopisteillä toimimiseen. Koulutuksessa saa tietoa huumeista ja ehkäisevästä huumetyöstä sekä eväitä ja välineitä huume keskusteluun. Infopistevastaavakoulutus on tarkoitettu yli 18-vuotiaille infopistekoulutuksen käyneille ja jonkin verran festariryöstä kokemusta omaaville yadilaisille. Koulutus valmistaa vapaaehtoiset toimimaan vastuuhenkilön roolissa festarireissuilla. Infopistekoulutuksia järjestettiin yksi ja osallistujia oli yhteensä 17. Lisäksi järjestettiin yksi vastaavien koulutus, johon osallistui kolme vapaaehtoista.

Vapaaehtoistyöhön tähtäävien koulutusten lisäksi YAD tarjoaa ammattilaisten ryhmille räätälöityä Kättä pidempää -ehkäisevän päihdetyön menetelmäkoulutusta. Koulutuksen tarkoituksena on tutustua nuorten kanssa tehtävään laadukkaan ehkäisevän päihdetyön teoriaan ja peruseräisiin, sekä harjoitella kahden toiminnallisen menetelmän käyttöä. Vuonna 2017 YAD:n perustyössä järjestettiin eri paikkakunnilla yhteensä 10 koulutusta ammattilaisille ja kolme koulutusta vapaaehtoisille. Koulutuksiin osallistui yhteensä 250 ammattilaista ja 26 vapaaehtoista.

5. Tukitoiminta

YAD:n tukitoimintaa toteutetaan seuraavin tavoin:

- Tukityöllistäminen ja yhdyskuntapalveluspaikat päihdetaustaisille
- Kokemusasiantuntijanäkökulma eri toiminnoissa
- Päihteettömyyttä edistävä yhteisö
- Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri huumeista irti pyrkiville

YAD:n työntekijät tarjoavat mahdollisuuksiensa mukaan keskustelutukea päihdeistä irti pyrkiville ja tietoa alueensa hoito- ja tukipalveluista sekä toimivat joskus myös tukiystävinä. Tukitoiminnat painottuvat toimistopaikkakunnille.

5.1 Tukityöllistäminen

Työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksien tarjoaminen päihdetaustaisille on osa YAD:n tukitoimintaa. Työharjoittelun, työelämävalmennuksen tai työkokeilun kautta päihdetaustainen voi kääntää omaan taustaansa ja kokemustaan vahvuudeksi ja osallistua ehkäisevään huumetyöhön. Työharjoittelut toimivat usein ponnahduslautana työllistettyjen hakeutumiselle sosiaalialan opintoihin ja nuoriso- tai päihdealan töihin. YAD tarjoaa myös yhdyskuntapalveluspaikkoja päihdeisiin kytkeytyvistä rikoksista tuomituille tai päihdetaustan omaaville yhdyskuntapalvelustaan suorittaville. Tavoitteena on tarjota päihteettömän yhteisön tukea palveluksen suorittamisen yhteydessä. Tällaisia tukityöllistettyjä ja yhdyskuntapalveluksen suorittajia pyritään samaan YAD:hen vuosittain 4-8 henkilöä. Vuonna 2017 heitä oli kuntouttavassa työtoiminnassa tai työkokeilussa kuusi henkilöä. Tämän lisäksi koulujen harjoitteluja YAD:lle suoritti kaksi opiskelijaa. Oppisopimus ja näyttätutkinto-opiskelijoita oli vuoden 2017 aikana molempia yksi. Yhdyskuntapalveluksen suorittajia ei ollut lainkaan.

5.2 Kokemusasiantuntijuus

Kokemusasiantuntijuuden teemaa pidettiin esillä läpi vuoden 2017 kouluttamalla sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoita sekä sosiaalialan ammattilaisia Toni-menetelmän avulla. Vuonna 2016 kehitetyn Toni- koulutusmallin avulla koulutettiin useita sosiaalialan opiskelijaryhmiä sekä jo sosiaalialalla toimivia ammattilaisia paremmin kohtaamaan päihdeasiakkaita heidän työssään. Tämän lisäksi kokemusasiantuntijat ovat käyneet pitämässä nuorille Ränni- menetelmää kouluilla, työpajoilla sekä nuorisotapahtumissa. Kokemusasiantuntijaksi nimitetään YAD:ssa EXPA-hankkeen Jalostamo-koulutuksen käyntä kokemustaustaista, 18–35-vuotiasta nuorta aikuista.

Yhdistyksen toiminnassa ei kuitenkaan tarvitse tuoda esiin omaa kokemustaustaansa ellei niin halua. Arvostamalla kokemustietoa ja yhdistelemällä sitä ammattilaistoimintaan sekä YAD:n koulutuksiin saadaan esiin monipuolista näkökulmaa huumeiden käytön maailmaan ja käytön syihin sekä viranomaisten taholta ilmeneviin päihdetaustaisen kohtaamisen ja kohtelun epäkohtiin, jotka leimaavat käytön lopettaneita vielä pitkään.

5.3 Päihteettömyyttä edistävä yhteisö

YAD:n toimintoihin voivat osallistua niin tavalliset kuin **päihteistä eroon pyrkivät nuoret**. Tavoitteena on muun muassa **luoda huumeettomia ihmissuhteita ja tukea päihteetöntä elämäntapaa** tekemisen ja yhdessäolon kautta. Vapaaehtoistoimijoiden muodostamalla turvaverkolla ja yhteisöllisellä tuella on suuri merkitys ehkäistäessä toiminnan piiriin kuuluvien entisten käyttäjien retkahduksia. Päihteettömät toiminnat ja kokemukset rohkaisevat ja innostavat jäsenistöä ylipäättään päihteiden käytön vähentämiseen tai lopettamiseen. Vapaaehtoisena toimiminen rakentaa uutta myönteistä identiteettiä ja minäkuvaa päihdetaustaiselle.

Tukea tarvitsevat ohjautuivat YAD:n toimintaan hoitopaikkojen, viranomaiskontaktien ja ”puskaradion” kautta. YAD:n toimintaa pyritään ylipäättään tarjoamaan myös nuorille, jotka ovat niin sanottua riskiryhmää esimerkiksi päihteiden käytön suhteen tai muuten vailla harrastustoimintaa. Vuonna 2017 ainakin kolmen paikallisosaston toiminnassa oli mukana entisiä huumeiden käyttäjiä. Yhdistyksen vapaaehtoisista päihdetaustaisia arvioidaan olevan 10–15%.

5.4 Tukiystävä- ja tukiryhmätoiminta sekä tukileiri

Tukiystävä toiminta jatkuu yhdistyksessä pienimuotoisena. Tuettava voi olla 16-29-vuotias päihdekuntoutuja, joka on lopettanut huumeiden käytön ja kaipaa kuntoutumisen tueksi uusia sosiaalisia kontakteja ja vapaa-ajan aktiviteetteja. Tai henkilö, jolla on tarve huumeettomaan ympäristöön ja sosiaalisiin suhteisiin läheisen päihteiden käytön takia. Vuoden 2017 aikana toteutui yksi tukisuhde, jonka aikana tukipari tapasi yhdeksän kertaa.

Vuonna 2017 YAD järjesti yhteistyössä KRIS-Tampere ry:n sekä Spartak Kajaani ry:n kanssa tukileirin päihdetaustaisille nuorille aikuisille. Kajaanissa järjestetylle leirille osallistui yhteensä viisitoista entistä huumeiden ongelmakäyttäjää, joista kolmasosa oli YAD:n ja loput KRIS-Tampere ry:n sekä Spartak Kajaani ry:n toiminnassa mukana olevia nuoria aikuisia. Leirillä nuorten aikuisten päihteetöntä arkea tuettiin erilaisten keskusteluryhmien, elämyksellisten aktiviteettien, päihteettömän yhdessäolon ja uusien sosiaalisten kontaktien kautta. Leiri oli onnistunut niin leiriläisten kuin järjestävien tahojenkin näkökulmasta ja yhteistyötä jatketaan myös kesällä 2018.

6. Projektit

6.1 Mutku netissä luki... - päihdekriittinen mediakasvatuskokonaisuus verkkovapaaehtoistyön tarpeisiin

Vuonna 2017 jatkui Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama ”Mutku netissä luki...” -hanke, jossa projektityöntekijänä toimii Street Teamin verkkovapaaehtoistyön suunnittelija 20 prosentin työaikaresurssilla.

Hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten päihdekriittistä ajattelua sekä kehittää heidän medialukutaitoaan. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat 13–17-vuotiaat nuoret, jotka toimivat YAD Street Teamissä. Street Teamin nuoret osallistuvat hankkeen suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin koko prosessin ajan. Hankkeen päämääränä on kehittää

ehkäisevän päihde- ja huumetyön toimintatapoja, sekä tuoda päihdekasvatusta ja kolmannen sektorin toimintaa nuoria kiinnostavalla tavalla verkkoympäristöön.

Projektissa on luotu Street Teamin pelillistä toimintamallia hyödyntäen koulutuskokonaisuus, joka on myös muiden nuoriso- ja ehkäisevän päihdetyön toimijoiden käytettävissä. Koulutus julkaistiin mediataitoviikolla helmikuussa 2017 ja se löytyy osoitteesta www.kamaasomessa.fi. Koulutus jakautuu viiteen tasoon ja siinä on yhteensä yhdeksän tehtävää sekä yksi bonustehtävä. Koulutuksen suorittaneet nuoret ovat antaneet positiivista palautetta koulutuksesta ja sen tehtävistä, ja tehtäviä sekä koulutussivustoa on myös kehitetty eteenpäin nuorten palautteiden pohjalta. Vuonna 2017 koulutusta kokeiltiin myös ryhmämuotoisena Hankasalmen Jopo-luokan sekä Music Against Drugsin INK-tiimin kanssa.

Hankkeen yhteistyökumppaneita vuonna 2017 olivat mm. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Preventiimi, Verke, Pelastakaa Lapset ry, Music Against Drugs, Rikosuhripäivystys, A-Klinikkasäätiö sekä Suomen Mielenterveysseura.

6.2 EXP2 – Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä 2016-2018

EXP2 - Kokemusasiantuntijuus ehkäisevässä huumetyössä -hanke jatkui vuodelta 2016. Hankkeessa on kehitetty laadukkaan ehkäisevän huumetyön kriteerit täyttävää, kokemusasiantuntijuuteen perustuvaa ehkäisevää huumetyötä. Exp2-hankkeessa vakiinnutettiin toimintaa, laajennettiin sitä yhdelle uudelle paikkakunnalle Kajaaniin Spartak Kajaani ry:n toimintaan kouluttamalla heitä toteuttamaan kokemusasiantuntijapohjaista päihdekasvatusta omassa työssään. EXP2-hankkeessa kehitettiin myös sote- ja ohjausalojen opiskelijoille ja ammattilaisille Toni-menetelmä koulutus huumeidenkäyttäjien ja toipujien kohtaamisesta.

Vuonna 2017 hankkeessa koulutettiin 8 uutta kokemusasiantuntijaa Tampereella, joista aktiivisiksi jäi 5. Kaikki koulutuksen jälkeen toimintaan jääneet ovat tehneet huumeikasvatuskeikkoja. Koulutettujen kokemusasiantuntijoiden määrä jäi tavoitteesta 6 henkilöllä. Emme ole onnistuneet löytämään tarpeeksi käyttötavustaisia alle 35-vuotiaita, sopivassa kuntoutumisen vaiheessa olevia ihmisiä, joilla olisi kiinnostus tehdä ehkäisevää päihdetyötä vapaaehtoisena. Toimintaa saatiin kuitenkin toteutettua hyvin koulutettujen kokemusasiantuntijoiden niukkuudesta huolimatta.

Vuoden 2017 aikana tehtiin 20 päihdekasvatuskeikka Ränniä (11 Tampereen alueella ja 9 Jyväskylän seudulla), joissa kohdattiin yhteensä 237 nuorta. Tavoitteena oli tehdä vähintään 30 keikkaa kokemusasiantuntijaparina ilman työntekijää, mutta myöhäisen jatkokoulutusajankohdan vuoksi työntekijä oli pääsääntöisesti mukana.

Hankkeen toisen vuoden tavoitteena oli levittää hankkeessa kehitettyjä menetelmiä kolmelle eri paikkakunnalle, mutta lopulta vain yksi paikkakunta (Kajaani) otti toiminnan käyttöön. Tämä johtui osittain toisen hanketyöntekijän pitkästä sairauslomasta ja osittain hankaluuksista löytää sitoutuneita yhteistyökumppaneita. Toni-koulutukseen tavoitteena oli kouluttaa 100 opiskelijaa/ ammattilaista vuoden aikana, mutta tämä tavoite ylittyi reilusti koulutuksen osoittauduttua erittäin kysytyksi ja pidetyksi, ja kohtasimme vuoden aikana kaikkiaan 373 opiskelijaa ja ammattilaista. Toni koulutus kehitettiin yhdessä hoitoalan, ehkäisevän päihdetyön ja yhteisöpedagogiikan ammattilaisten ja kokemusasiantuntijoiden

kanssa. Koulutusta kokeiltiin kolmella eri ryhmällä, joissa oli osallistujia yhteensä 34. Toni-kokonaisuus käsittää ennakkotehtävän, 2-3 tuntia kestävästä kokemusasiantuntijaluennon ja valinnaisen kahden tunnin teoriakoulutuksen, sekä loppukeskustelurungon ja arvioinnin.

Kokemusasiantuntijoiden hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehdittiin kehittämispäivillä ja kolmella virkistys-/koulutussisältöisellä leirillä/ retkellä. Kokemusasiantuntijoille suunnatut virkistys- ja koulutuspäivät olivat kahden päivän mittainen retki Tallinnassa helmikuussa, viiden päivän tukileiri Kajaanissa kesäkuussa sekä yhdeksän päivän mittaiset kehitys- ja koulutautumispäivät Portugalissa elokuussa. Lisäksi järjestettiin pikkujoulut YAD:in toimistolla, jossa kokemusasiantuntijat yöpyivät ja osallistuivat mindfulness-ryhmätunnille. Kokemusasiantuntijat olivat toivoneet tiheiden tapaamisten sijaan yksittäisiä useamman päivän tapaamisia.

Vuonna 2017 EXP2-hanke oli mukana myös seuraavissa tapahtumissa: 21.4 TREDU/ Elävä kirjasto, 10.5. Huolena huumeet tapahtuma, 13. ja 27.10. lastensuojelun ammattilaisille räätälöity Meidän pitäis jutella -koulutus sekä mukautettu Toni-koulutus Huittisten vankilan työntekijöille joulukuussa.

Lisäksi hankkeessa tehtiin yhteistyötä monien huumeekuntoutujia kohtaavien tahojen kanssa.

7. Yhteistyö

YAD näkee yhteistyön tärkeänä kanavana kehittää ehkäisevän päihdetyön kenttää sekä keinona toimia tehokkaammin ja näkyvämmiin yhteisten tavoitteiden edistämiseksi. Eri toimijoiden keskinäinen vuoropuhelu, yhteiset linjaukset ja toiminta samaan suuntaan sovitulla työnjaolla on välttämätöntä.

Yhteistyöllä voidaan saada aikaan synergiaetuja, jotka tukevat tavoitteen mukaista toimintaa ja edustavat järkevää resurssien käyttöä. Yhteistyön kautta toimijat voivat profiloitua toisiaan täydentäviksi ja purkaa turhaa päällekkäisyyttä.

YAD tekee yhteistyötä muiden järjestöjen, kunnallisten toimijoiden, paikallisten ja valtakunnallisten työryhmien ja tahojen kanssa silloin, kun yhteistyö on järkevää ja edistää yhdistyksen tavoitteiden toteutumista.

7.1 Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallisen tason järjestöjä, verkostoja ja hankkeita, joiden kanssa YAD:lla oli yhteistyötä tai joissa YAD oli jäsenenä:

- A-klinikkasäätiö
- Allianssi
- Ehkäisevän päihdetyön verkosto sekä sen alainen Huumetyöryhmä
- Kepa - Kehitysyhteistyön palvelukeskus
- KoKoA - Koulutetut kokemusasiantuntijat ry
- Kris ry ja Kris Nuoret ry
- Music Against Drugs ry
- Nusuvefo (Nuorille suunnatun verkkotyön foorumi)

- Preventiimi - nuorisoalan ehkäisevä päihdetyö -verkosto
- www.pilvenreunalla.com -sivusto (yhteistyössä Juha Vuorisen kanssa)
- Sosiaalialan työnantajaliitto
- Soste ry
- Sovatek -säätiö
- Yeesi ry

7.2 Paikallisen tason yhteistyö

YAD teki yhteistyötä paikallisesti ja alueellisesti **päihde-, vapaaehtois- ja nuorisojärjestöjen, rikosseuraamustoimistojen, hoitopaikkojen, kuntien nuoriso- ja sosiaalityöntekijöiden, seurakuntien, koulujen, oppilaitosten sekä alueellisten verkostojen kanssa**. Yhteistyön muodot vaihtelivat yhteisen toiminnan järjestämisestä tiedottamiseen, ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä palvelujen vaihtoon. Kunnat myös rahoittivat yhdistyksen toimintaa ja tapahtumia saaden samalla **ehkäisevän päihdetyön toimintaa ja tukitoiminnan palveluja alueelle**. Paikallista yhteistyötä tehtiin ennen kaikkea YAD:n toimistopaikkakunnilla.

YAD on ollut mukana perustamassa **Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiötä**, (nykyinen **Sovatek**) ja ollut mukana säätiössä siitä lähtien. YAD on perustajajäsenenä mukana myös **Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki** -osuuskunnassa.

Paikallisosastoja kannustettiin osallistumaan kuntiensa verkostoyhteistyöhön sekä tiedottamaan toiminnastaan paikallisille viranomaisille ja muille alan toimijoille. Yhteistyöprojekteihin ja työryhmiin osallistutaan mielellään resurssien puitteissa ja silloin kun toiminta on YAD:n linjan mukaista.

8. Henkilöresurssit

8.1 Palkatut työntekijät

Yhdistyksessä työskenteli vuoden 2017 aikana osa-aikaisesti tai päätoimisesti kymmenen henkilöä perustyössä ja projekteissa sekä kaksi oppisopimus- tai näyttötutkinto-ohjaajaa (yhteensä noin 9 henkilötyövuotta). Yksittäisiä työsuoritteita YAD saattoi lisäksi hankkia palkkiota tai työkorvausta vastaan. YAD kuuluu sosiaalialan työnantajaliittoon ja noudattaa sosiaalialan järjestöjen työehtosopimusta.

Yhdistyksen toimihenkilöt vuonna 2017:

Jenna Haavisto (näyttötutkinto-opiskelija, Tampere)

Kim Hokkanen (oppisopimusopiskelija, Jyväskylä)

Anne Hämäläinen (verkkovapaaehtoistyön suunnittelija, Mutku netissä luki -hanke, Jyväskylä) Petra Karinen (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Tampere)

Ulla Kuokkanen (toimistosihteeri, Jyväskylä)

Susanna Kärki (Expa-projekti, Tampere)

Hanna Lamberg (ehkäisevän huumetyön suunnittelija, Jyväskylä)

Saara Mansikka-aho (järjestötiedottaja, Jyväskylä)

Ville Nieminen (EXP2-hanke, Tampere)

Juho Oikari (kesätyöntekijä, Jyväskylä)

Janne Paananen (toiminnanjohtaja, Jyväskylä)

Krista Rintala (EXP2-hanke, Tampere)

8.2 Harjoittelijat, työllistetyt ja yhdyskuntapalvelijat

Ammatillisista oppilaitoksista sekä korkeakouluista hakeutuville työharjoittelijoille on tarjottu mahdollisuus suorittaa harjoittelunsa YAD:ssa. Harjoittelijoita otettiin resurssien salliessa, niin että harjoitteluun voidaan myös YAD:n puolelta panostaa. Vuonna 2017 yhdistyksessä opintoihinsa liittyvän harjoittelun suoritti kaksi opiskelijaa. Lisäksi vuoden 2017 aikana YAD:lle tehtiin kaksi opinnäytetyötä.

Erilaisin työllistys-/kuntoutustuki-/harjoittelurahoin yhdistyksessä työskenteli vuoden aikana myös kuusi henkilöä yhteensä. **Työllistämässä yhdistys painottaa kuntouttavaa näkökulmaa ja työllistää mielellään henkilöitä, joilla on taustallaan päihde- tai huumeongelma.** Toisena työllistettyjen ryhmänä ovat omat vapaaehtoiset.

8. Hallitus

YADin hallituksessa on ollut perinteisesti hyvin edustettuina yhdistyksen perustoiminnan tuntevat jäsenaktiivit. Nuoruus, YAD -kokemus sekä nuoriso- ja päihdealan asiantuntemus olivat edustettuina myös vuoden 2017 hallituskokoonpanossa. Hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Lisäksi järjestettiin sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset. Hallituksen jäsenet olivat jakaneet keskenään järjestäytymisen yhteydessä vastuualueet, joiden mukaan työnjakoa pyrittiin toteuttamaan. Kokousosallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn olivat hyvää. Keväällä ja syksyllä järjestettiin hallituksen ja työyhteisön yhteiset arviointi- ja suunnittelupäivät.

Lisäksi hallitus osallistui kevään ja syksyn tiimpäiville. YAD Youth Against Drugs ry:n hallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2017 Eeva-Kaisa Salminen. Hallitukseen saa yhteyden sähköpostilla hallitus@yad.fi.

Hallitus 2017:

Eeva-Kaisa Salminen, Tampere (pj)
Miio Seppänen, Jyväskylä
Helmi Lind, Tampere
Krista Rintala, Tampere
Tuomas Laine, Jyväskylä
Hanna Ikonen, Joensuu

Varajäsenet:

Timo Lemettinen, Jyväskylä
Ville Särkelä, Helsinki
Sampo Tuhkanen, Riihimäki
Antero Keränen, Tampere
Vaula Ekholm, Jyväskylä

Hallituksen sihteerinä toimi yhdistyksen toiminnanjohtaja Janne Paananen.

9. YHDISTYKSEN TALOUS

9.1 Yhdistyksen taloustilanne 2017

Edellisen kauden tavoin myös vuosi 2017 oli talouden suhteen tasapainoilua. Maksukyky oli koko vuoden ajan riittävä, mutta haasteita taloudelle toivat festariryöön niukat avustukset sekä ulkoisen varainhankinnan odotettua heikompi tulos. Toisaalta yhdistyksen toiminnanjohtajan 80% työaika hieman tasasi taloustilannetta.

Yhdistyksen tuloslaskelman mukainen tulos oli tilikauden päättyessä 7093,05 € (vuonna 2016: 154,53€). Taseen loppusumma oli 341 289,93€ (Vuonna 2016: 348 180 €).

Taloudenseurannassa ja kirjaamisessa tehtiin yhteistyötä Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki -tilitoimiston kanssa, joka hoitaa YAD:n kirjanpidon ja palkanlaskennan. Yhdistyksen tilintarkastajana toimi Crowe Horwathin Jukka Erola.

9.2 Julkinen rahoitus

Toiminnan päärahoittajana oli vuonna 2017 STEA joka tuki yhdistystä yleis- ja projektiavustuksilla yhteensä 387974,23 € (käytetyt avustukset). Tukea toimintaan saatiin myös Opetus- ja kulttuuriministeriöltä "Mutku netissä luki" - hankkeeseen.

Paikallisosastojen kotikunnat tukivat paikallista toimintaa. Vuonna 2017 paikallisosastojen tuotot olivat 14 890,47€. Paikallisosastojen tuotot on suunnattu kokonaisuudessa paikallisen toiminnan tukemiseen. Paikallisosastoilla oli omat tilinsä ja tilinkäyttäjänsä. Valtakunnallinen yhdistys kuitenkin viime kädessä hallinnoi ja vastaa niidenkin taloudenpidosta.

9.3 Varainhankinta / myyntitoiminta

Ulkoistettuna varainhankinnan muotona YAD jatkoi yhteistyötä **Kustannus Ampainen Oy:n** kanssa. Myyntituotteina olivat vuonna 2017 seinäkalenteri ja muistitikku. Myynnistä tuloutui 28 920€ (Vuonna 2016: 37 781 €) YAD:lle.

Vuonna 2017 yhdistyksen jäsenmaksu oli 6 €, tukijäsenmaksu 20 € ja yhteisötukijäsenmaksu 100 €. Lisäksi vuodesta 2013 lähtien on ollut mahdollista maksaa jäsenmaksu kerralla koko elämäksi 60 eurolla. Jäsenmaksutuotoista ohjattiin 25 % lähimmän paikallisosaston toimintaan. Jäsenmaksutuottojen merkitys yhdistyksen varainhankinnassa on vuositasolla marginaalinen.

9.4 YAD-materiaalimyynti

Yhdistys myi tuotteitaan tehdäkseen yhdistystä ja sen logoa tunnetuksi sekä levittääkseen päihde- ja huumeitietoutta. Tällaisia jäsen- ja tukituotteita ovat muun muassa t-paidat, pinssit, hupparit ja kangaskassit. Lisäksi myytiin tietomateriaaleja kuten Pienryhmätoiminnan kirjaa, Puhetta päihteistä -vihkosta, Kannabis Mythbuster -esitteitä ja huumeinfokortteja. Tuotteita myytiin tapahtumissa ja verkkokaupassa. Materiaalimyyntin nettoarvo on vuositasolla marginaalinen yhdistyksen tuottojen muodostumisessa.

10. Toimitilat

Yhdistyksellä oli käytössään kolme eri toimitilaa vuoden 2017 aikana, kuitenkin vain kaksi kerrallaan. Jyväskylässä YAD:n omistamalla keskustoimistolla Lutakossa työskenteli vuoden aikana kuusi yhdistyksen työntekijää ja oppisopimusopiskelija.

Tampereella YAD oli vuokralla marraskuun 2017 loppuun Kumppanuustalo Arttelissa. Siellä työskenteli 2017 neljä työntekijää ja näyttötutkinto-ohjaaja. Joulukuussa 2017 YAD ry:n Tampereen toiminta muutti alkuvuodesta 2018 alkavia uusia toimintoja ennakoiden vuokralle isompaan toimitilaan osoitteeseen Hallituskatu 25, Tampere.

Paikallisosastot kokoontuivat muun muassa nuorisotiloilla ja kahviloissa, toimistopaikkakuntien paikallisosastot YAD:n toimitiloissa.

YAD:n toimistoilla kokoontuu ilta-aikoina esimerkiksi NA- ja AAL -ryhmiä.

11. Kehittämistyö ja toiminnan arviointi

Yhdistyksen toiminnasta **raportoitiin työraportein ja erilaisin dokumentaatiolomakkein** niitä käsiteltiin säännöllisesti tiimikokouksissa sekä arviointi- ja suunnittelupäivillä. Sosiaalisen tilinpidon dokumentointi- ja arviointimalli tehtiin vuonna 2017 festari- ja infopistetyöstä, Street Teamistä, Exp2 - Kokemusasiantuntijuushankkeesta sekä paikallisosastotoiminnasta. Lisäksi vapaaehtoistoimintaa kehitettiin ja arvioitiin erilaisten työpajojen ja tiimikehityspäivien voimin.

Osana hallinnon kehittämistä kirjattiin yhdistykselle 2012 laajempi talous- ja johtosääntö, joka täydentää aiempaa käytännönläheistä taloussääntöä. Näitä noudatettiin edelleen vuonna 2017 ja ne tarkastetaan yhdistyksen hallituksessa vuosittain.

YAD:n hallitus seurasi yhdistyslain mukaisesti järjestön toimintaa ja taloutta omissa kokouksissaan sekä työntekijöiden tuottamien raporttien pohjalta. Projekteissa tuotettiin omaa raportointia myös ulkoista arviointia hyödyntäen, hallitus arvioi toimintaansa ja paikallisosastotoiminnan osalta koottiin tiedot vuoden toiminnoista ja toimintoihin osallistuneiden määristä surveypal -lomakkeella.

Toimivia malleja ja dokumentointijärjestelmiä tilasto- ja muun arviointitiedon keräämiseksi vapaaehtoisten toteuttamasta toiminnasta kehitetään edelleen.

Lisätietoja ja materiaaleja: www.yad.fi